

LUNDS UNIVERSITET

Institutionen för hälsa, vård och samhälle
Avdelningen för arbetsterapi och gerontologi

Arbetsterapeutstudenternas uppfattning av studiemiljön på Arbetsterapeutprogrammet i Lund

Författare: Malin Mårtensson
Maria Casselö

Handledare: Pia Hovbrandt

Januari 2013

Kandidatuppsats

Adress: Avdelningen för arbetsterapi och gerontologi, Box 157, S- 221 00 Lund

LUNDS UNIVERSITET

Institutionen för hälsa, vård och samhälle
Avdelningen för arbets terapi och gerontologi

2013-01-10

Arbets terapeutstudenternas uppfattning av studiemiljön på Arbets terapeutprogrammet i Lund

Malin Mårtensson

Maria Casselö

Abstrakt

Bakgrund: Studier på högskole- och universitetsnivå är en vanligt förekommande aktivitet hos vuxna idag och studiemiljön har visat sig ha en signifikant inverkan på studenternas prestation och studieresultat.

Syfte: Syftet med studien var att undersöka studenternas uppfattning av studiemiljön på Arbets terapeutprogrammet i Lund.

Metod: I föreliggande studie användes den svenska versionen av The Dundee Ready Educational Environment Measure [DREEM]. Författarna har även utformat en egen enkät som komplement.

Resultat: Enkäterna besvarades av 102 studenter. Resultatet visade en positiv uppfattning av studiemiljön.

Konklusion: God kvalitet på utbildningen och en tillfredställande studiemiljö skapar bättre förutsättningar för att studenterna ska lyckas med sina studier och bli bättre förberedda inför arbetslivet. Det är viktigt att regelbundet utvärdera studiemiljön för att få en överblick över den rådande uppfattningen för att i ett senare skede kunna genomföra förbättringar och öka kvaliteten på programmet.

Nyckelord: DREEM, studenter, studiemiljö, uppfattning, studier, universitet.

LUNDS UNIVERSITET

2013-01-10

Occupational therapy students' perceptions of the learning environment of the Bachelor of Science Programme in Occupational Therapy in Lund

Malin Mårtensson

Maria Casselö

Abstract

Background: University studies are a common occupation among adults and the learning environment has been shown to have a significant impact on student's achievement and academic performance.

Aim: The aim of the study was to investigate students' perception of the learning environment of the Occupational Therapy Program in Lund.

Method: In the present study, the Swedish version of The Dundee Ready Educational Environment Measure [DREEM] was used. The authors have also designed their own questionnaire as a complement.

Results: 102 students answered the questionnaires. The result showed a positive perception of the learning environment.

Conclusions: Good quality education and an adequate learning environment creates better conditions for students to succeed in their studies and allows them to be better prepared for their working life. It is therefore important to regularly assess the learning environment to get a broad overview of how the prevailing opinion is at the moment. This will allow implementation of improvements where it is necessary and thus increase the quality of the program.

Keywords: DREEM, students, learning environment, perception, studies, university.

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	1
Inledning	1
Teoretisk referensram.....	1
Studenter och studiemiljö.....	2
The Dundee Ready Educational Environment Measure.....	2
Syfte	4
Frågeställningar.....	4
Metod	5
Urval.....	5
Metod för insamling av information.....	5
Procedur	7
Bearbetning av den insamlade informationen	8
Etiska överväganden.....	9
Resultat.....	10
Uppfattningen av sitt eget lärande.....	10
Uppfattningen av kursens organisation	11
Studentens självuppfattning	11
Uppfattningen av atmosfären i skolan	12
Uppfattningen av studentens sociala liv	12
Alla dimensioner i DREEM	13
Fysisk miljö.....	13
Diskussion	14
Resultatdiskussion	14
<i>Uppfattningen av sitt eget lärande</i>	<i>14</i>
<i>Uppfattningen av kursens organisation.....</i>	<i>15</i>
<i>Studentens självuppfattning.....</i>	<i>15</i>
<i>Uppfattningen av atmosfären i skolan.....</i>	<i>16</i>
<i>Uppfattningen av studentens sociala liv.....</i>	<i>16</i>
<i>Alla dimensioner i DREEM.....</i>	<i>16</i>
<i>Den fysiska dimensionen</i>	<i>18</i>

Metoddiskussion.....	19
Användning av studiens resultat.....	21
Behov av fortsatt forskning.....	22
Konklusion.....	22
Referenslista.....	23
Bilagor.....	
Bilaga 1: Kompletterande enkät – fysisk dimension.....	

Bakgrund

Inledning

Studier på högskolenivå är en vanligt förekommande aktivitet för vuxna idag. För att optimera utbildningarna är det viktigt att regelbundet utvärdera studiemiljön för att kunna erbjuda en så god utbildning som möjligt. Det har gjorts utvärderingar av studiemiljön på andra vårdvetenskapliga utbildningar men tidigare har ingen studie gjorts på Arbetsterapeutprogrammet i Lund.

Teoretisk referensram

Förutsättningen för ett aktivitetsutförande är ett fungerande samspel mellan tre komponenter; aktivitet, person och miljö. Dessa komponenter är i ständig förändring vilket gör att varje aktivitetstillfälle blir unikt (Christiansen & Baum, 2005; Kielhofner, 2007; Townsend & Polatajko, 2007; Persson, Erlandsson, Eklund & Iwarsson, 2001).

Aktivitet definieras bland annat som en persons utförande av en handling eller uppgift (World Health Organization, 2001). Kielhofner (2007) delar in aktivitet i tre kategorier; aktiviteter i det dagliga livet, lek och produktivitet. Aktiviteten studier faller in under den sistnämnda kategorin. Wilcock (2006) menar att utförandet av aktivitet är en viktig del i en persons liv och människan identifierar och definierar oftast sig själv och andra baserat på vad de gör och inte gör.

Personens motivation och vilja till aktivitet styrs bland annat av personens önskningar, behov och känslor, men också de fysiska, kognitiva och sociala färdigheter som personen besitter. Personens egen självuppfattning och tilltro till sig själv är också en viktig faktor för ett tillfredställande aktivitetsutförande. Vad personen anser vara viktigt och meningsfullt är också betydande i såväl valet av aktivitet och utförandet av den. Upplevelsen av aktiviteten beror på tidigare erfarenheter samt hur resultatet blev från tidigare aktivitetsutföranden. Det påverkar också personens uppfattning av miljön runt omkring då tidigare erfarenheter bland annat kan generera vissa förväntningar (Kielhofner, 2007).

Miljön skapar möjligheter och resurser men också krav och begränsningar för den enskilda individen och dennes utförande av aktivitet. Beroende på om personen uppfattar miljön som stöttande eller begränsande kan personens motivation och vilja till aktivitet höjas eller sänkas (Kielhofner, 2007). Individen påverkas och påverkar av den miljö som denne befinner sig i när en aktivitet utförs, därför är det viktigt att miljön motsvarar de behov och förväntningar som individen

har (Letts, Rigby & Stewart, 2003).

Alla dessa komponenter kan, med utgångspunkt i Kielhofners beskrivning (2007), ha en betydelse för studenters uppfattning om sin studiemiljö samt deras möjligheter att lyckas i sina studier och det är därför intressant att utforska detta vidare.

Studenter och studiemiljö

Högskoleverket (2011) beskriver begreppet student som en person som har blivit antagen till samt utövar högskole- eller universitetsutbildning.

Arbetsmiljöverket (2010) beskriver att skolan är Sveriges största arbetsplats. Arbetsmiljölagen (SFS 1977:1160) jämnställer studenter med övriga arbetstagare vid högskola och universitet. De har liksom arbetstagare rätt till en god arbetsmiljö. I begreppet arbetsmiljö ingår för studenterna den fysiska, psykiska och sociala studiemiljön.

Det har tidigare gjorts studier där länken mellan studiemiljö och studenternas prestation har påvisats och resultaten visar att en god studiemiljö har en signifikant positiv inverkan på studenternas prestation och inläring då de presterar bättre och får bättre studieresultat (Frasier, 1998; Bligh & Parsell, 1999). Frasier (1998) drar dessutom slutsatsen att för att vidare kunna förbättra studenternas studieresultat så bör deras studiemiljö bättre överensstämma med vad studenterna önskar, vad detta är framgår dock ej i artikeln. Relationen mellan miljö och aktivitet påverkar en individs beteende samt aktivitetsutförande vid varje enskild aktivitet (Letts, Rigby & Stewart, 2003).

The Dundee Ready Educational Environment Measure

Ett instrument som använts i flera studier för att undersöka uppfattningen av studiemiljö är The Dundee Ready Educational Environment Measure [DREEM]. DREEM mäter deltagarnas uppfattning av studiemiljön utifrån fem dimensioner; *Uppfattningen av sitt eget lärande*, *Uppfattningen av kursens organisation*, *Studentens självuppfattning*, *Uppfattningen av atmosfären i skolan* samt *Uppfattningen av studentens sociala liv* (Roff et al., 1997). Mayya & Roff (2004) genomförde en studie i Indien på 508 studerande på olika vårdutbildningar där DREEM användes för att undersöka vilka studenter som troligen kommer bli högpresterande och vilka som är i riskgrupp för att inte prestera så bra på utbildningen. Resultatet visade att studenter med höga snittbetyg var mer nöjda med sin studiemiljö, framför allt gällande uppfattningen av lärarna, skolans

atmosfär samt sin egen självkänsla. Lågpresterande studenter var i allmänhet mindre nöjda med sin studiemiljö och dessutom var de kvinnliga studenterna mer missnöjda än de manliga. Författarna kom fram till att de varierande resultaten mellan undersökningspersonerna kan bero på att studenterna på universitetet kommer från olika länder och därmed har olika erfarenheter sedan tidigare om hur studiemiljön ska vara.

I en studie gjord av Henning, Shulruf, Hawken & Pinnock (2011) undersöktes vad studenterna skulle vilja förändra på sin utbildning. Resultatet visade bland annat att studenterna önskade mer verksamhetsförlagd utbildning tidigare i programmet, färre föreläsningar samt mer återkoppling vid inlämningsuppgifter.

Till (2005) menar att genom att använda DREEM kunde en klar bild fås av vad studenterna ville förändra vilket senare kunde användas för att utveckla både kort- och långsiktiga mål för förbättring av studiemiljön. Resultatet visade att studenterna upplevde störst problem gällande sitt lärande och det fanns också en tydlig skillnad mellan de olika terminerna. Både första- samt tredje års studenter var mer nöjda med sin studiemiljö än de övriga terminerna. Dessutom kom det fram att studenterna upplevde minst problem när det gällde att ha goda vänner bland studiekamraterna och att de upplevde sin bostad som trevlig. Slutsatsen blev att för att kunna fortsätta förbättra upplevelsen av studiemiljön är det viktigt att få feedback från studenterna och att faktiskt använda det till att förbättra det som krävs.

Undersökningar har gjorts avseende studiemiljön på exempelvis läkar- och kiropraktikprogram (Jiffrey, McAller, Fernando & Marasinghe, 2005; Palmgren & Chandratilake, 2011) men däremot har bara en studie gjorts på studenter på ett arbetsterapeutiskt program (Brown, Williams & Lynch, 2011). Eftersom miljön och dess olika delar är viktig för aktivitetsutförandet, studierna i detta avseende, är det intressant att en undersökning med fokus på arbetsterapeutstudenters uppfattning om sin studiemiljö genomförs.

Syfte

Syftet med studien är att undersöka studenters uppfattning av studiemiljön på Arbetsterapeutprogrammet, Medicinska Fakulteten, Lunds Universitet med hjälp av DREEM. Studien kommer också att undersöka studenternas uppfattning av den fysiska miljön på Health Science Center, Lunds universitet.

Frågeställningar

- Vad är studenternas uppfattning av studiemiljön?
- Hur värderar studenterna sin studiemiljö? Vad är viktigt, vad är mindre viktigt?
- Vilka skillnader finns mellan de olika terminerna?

Metod

Urval

För att kunna besvara de frågeställningar som hör till syftet samt för att få en så övergripande helhetsbild som möjligt genomfördes studien på studerande i termin två till sex på Arbetsterapeutprogrammet, Lunds Universitet. Författarna har valt att utesluta termin ett på programmet då frågeformuläret inkluderar frågor som kan vara svåra att svara på då studenter i termin ett inte har hunnit få tillräcklig erfarenhet av programmet och studiemiljön på universitetet.

Studiens urvalsgrupp bestod av sammanlagt 133 studenter som alla fick möjlighet till deltagande. Det var 102 enkäter som besvarades, detta innebär ett externt bortfall på 31 studenter, vilket motsvarar 23,3%. Det största bortfallet utgjordes av studenterna i termin sex, där det fanns sammanlagt tjugotvå studenter och endast tio av dem valde att delta, vilket utgör ett externt bortfall på 54,5%. Av de 102 studenter som deltog i studien var det 36 stycken som inte svarade på alla påståenden i enkäten, detta utgör ett internt bortfall på 35,3%. Det största interna bortfallet fanns på skattningsskalan där studenten skattade om påståendet ansågs som viktigt eller inte viktigt. Majoriteten av det interna bortfallet var främst bland de studenter som svarade på enkäten via webben, alltså studenter i termin fem och sex.

Metod för insamling av information

Som metod för datainsamlingen användes The Dundee Ready Education Environment Measure: Swedish Version [DREEM] (Jakobsson, Danielsen & Edgren, 2011).

The Dundee Ready Education Environment Measure [DREEM] (Roff, 2005) är ett enkätinstrument utvecklat i USA med syfte att kunna användas internationellt för att bedöma studenters uppfattningar om studiemiljön inom främst vårdutbildningar. Det har också använts som underlag för att förbättra och förändra läroplaner på respektive utbildning samt som ett uppföljningsinstrument efter att förändringar har skett.

DREEM är uppbyggd av 50 påståenden som är uppdelade i fem dimensioner. Deltagarna får gradera sin uppfattning i en fem-gradig poängskala där 4 = instämmer helt, 3 = instämmer delvis, 2 = osäker, 1 = instämmer inte och 0 = instämmer absolut inte. Poängen summeras sedan och jämförs med maxpoängen för varje enskild dimension (Roff et al., 1997). Tabell 1 nedan är en guide som finns till som hjälp för tolkning av resultatet. Genom att jämföra de olika medelvärden som framkommer i resultatet med poängsystemet i guiden ser man på vilken nivå studenterna upplever

sin studiemiljö. Värt att nämna är att det ej finns någon standardiserad översättning av DREEM guiden, författarna har därför gjort en egen översättning.

Tabell 1. Guide till tolkning av DREEM poäng per dimension (författarnas egen översättning).

Dimension	Poäng	Tolkning
Uppfattning av sitt eget lärande (UEL)	0 – 12	Väldigt dåligt
	13 – 24	Negativ syn på lärande
	25 – 36	En mer positiv uppfattning
	37 – 48	Höga tankar om lärande
Uppfattning av kursens organisation (UKO)	0 – 11	Förfärlig
	12 – 22	Behöver omarbetas
	23 – 33	På väg åt rätt håll
	34 – 44	Förebild för andra kurser
Studentens självuppfattning (SS)	0 – 8	Känsla av totalt misslyckande
	9 – 16	Många negativa aspekter
	17 – 24	Lutar mer åt det positiva hållet
	25 – 32	Själsäker
Uppfattningen av atmosfären i skolan (UAS)	0 – 12	En fruktansvärd miljö
	13 – 24	Många problem behöver rättas till
	25 – 36	En mer positiv attityd
	37 – 48	En bra känsla överlag
Uppfattning av studentens sociala liv (USS)	0 – 7	Olycklig
	8 – 14	Trivs ej med situationen
	15 – 21	Inte så illa
	22 – 28	Väldigt bra socialt
Samlad poäng för alla dimensioner (ALLADIM)	0 – 50	Väldigt dåligt
	51 – 100	Många problem
	101 – 150	Mer positiv än negativ
	151 – 200	Utmärkt

År 2011 översattes DREEM till svenska och den versionen har validitets- samt reliabilitetstestats (Jakobsson, Danielsen & Edgren, 2011). Studien genomfördes på 503 läkarstudenter på Lunds Universitet där resultatet visade att den svenska versionen är reliabel och valid, dock redovisades inte värdena. I resultatet kom det också fram att den svenska versionen innehåller vissa påståenden som inte är lika relevanta i Sverige som i USA samt att studenterna kan ha svårt att tolka vad vissa påståenden faktiskt innebär. Dock kom författarna ändå fram till att bristerna inte är tillräckliga för att påverka resultatet nämnvärt. Deltagarna får samma svarsalternativ som i originalversionen och

enkäten avslutades med en öppen formulering som löd; *"Här nedan får du gärna räkna upp andra faktorer som du tycker har betydelse för utbildningsklimatet"*, detta för att ge deltagaren möjlighet att reflektera kring andra faktorer, än de som tas upp i enkäten, som kan påverka studiemiljön (Jakobsson, Danielsen & Edgren, 2011). I föreliggande studie fick studenterna samma frågor och fick dessutom gradera huruvida varje påstående är *viktigt* eller *inte viktigt*. Eftersom instrumentet saknar påståenden kring den fysiska miljön designades av författarna en egen enkät kring ljus, ventilation, lokalutrymme samt studentens upplevda motivation i universitetets lokaler (se bilaga 1). Denna enkät delades ut tillsammans med DREEM vid datainsamlingstillfället. Dessa frågesvar bedömdes på ett liknande sätt som i DREEM, där poängen summerades, ett medelvärde togs fram och detta jämfördes sedan med maxpoängen (16p).

Författarna valde att dels använda gruppenkäter som enligt Dahmström (1996) innebär att enkäter delas ut till samtliga personer som är närvarande vid ett specifikt tillfälle. Dahmström (1996) beskriver att en sådan typ av enkät sparar tid då mycket data kan samlas in på en och samma gång men att det finns en risk för att påverka studenterna vid introduktionen, vilket i sin tur skulle kunna påverka kvaliteten på svaren.

Procedur

Enkäterna delades ut personligen till studenter i termin två till fem, en termin i taget vid ett obligatoriskt moment. Ejlertsson (2005) framhåller att det är viktigt att deltagarna delges all relevant information som rör deras medverkan utan att påverka dem, varken positivt eller negativt. I denna studie fick därför deltagarna en muntlig introduktion vid varje datainsamlingstillfälle med en förklaring kring innebörden av deltagandet. Utöver introduktionen fick varje deltagare ett informationsbrev när enkäterna delades ut som de även fick lov att behålla om de så önskade. Tiden för att besvara enkäten var ca. 15- 20 minuter sedan samlades dem in så fort varje deltagare var färdig.

I förberedelserna inför datainsamlingen överfördes DREEM- enkäten till ett web formulär och de kompletterande frågorna överfördes till ett separat web formulär. De två formulären mailades sedan ut till studenterna tillsammans med en kort introduktion och informationsbrevet som bifogades i mailet. Samtliga studenter, inklusive de studenter som ej närvarade vid den personliga utlämningen, fick enkäten via mail för att alla skulle få möjlighet att delta. Studenter ombads, om de valde att delta, att endast fylla i enkäterna en gång. Om de deltagit vid den personliga utlämningen skulle de bortse från mailet. Termin sex var under datainsamlingen inte tillgängliga och därför fick

dessa studenter endast förfrågan om deltagande via mail.

Bearbetning av den insamlade informationen

Enkätsvaren har manuellt förts in i Statistical Package of Social Sciences [SPSS] (Wahlgren, 2008).

Då alla enkätsvar består av ordinaldata har centralmåttet redovisats genom ett medianvärde vilket är den rekommenderade analysmetoden när det gäller ordinaldata enligt Ejlertsson (2003). Analysen har gjorts utifrån de dimensioner som beskrivs i manualen för DREEM (Roff et al., 1997) där även ett maxvärde för samtliga dimensionerna presenteras. Vi har också valt att titta närmare på varje enskild termin och har tagit fram ett medelvärde på respektive termins uppfattning av studiemiljön, både som helhet samt i respektive dimension, och sedan jämfört dessa med varandra samt med instrumentets maxpoäng. Ejlertsson (2003) menar att ett medelvärde är det genomsnittsmått som ger mest information om den insamlade datan dock bör det ej användas i studier som innefattar ordinaldata. För att kunna jämföra resultatet med tidigare studier och då majoriteten av dessa har arbetat fram ett medelvärde valdes således en redovisning av resultat i både median- och medelvärden.

För att kunna se hur flera variabler påverkar varandra gjordes korstabeller för att både kvantitativa och kvalitativa variabler kan kombineras i dessa och läggs då in horisontellt respektive vertikalt (Ejlertsson, 2003), till exempel termin samt något påstående från enkäten eller en hel dimension. Utifrån dessa tabeller har boxplot diagram utformats.

Den öppna formuleringen analyserades genom att svaren kategoriserats efter innehållet i de olika dimensionerna och de redovisas i löpande text.

Etiska överväganden

Det finns vissa etiska aspekter att reflektera över i denna studie. Vissa påståenden i enkäten kan väcka känslor som upplevs som negativa av deltagaren, exempelvis ”*Min tillvaro fungerar bra rent socialt*” samt ”*Jag klarar av att komma ihåg allt jag behöver kunna*” då dessa kan göra att studenten reflekterar och begrundar sig själv och sin egen situation vilket kan vara känsligt för vissa. Kanske kan det också uppstå ett grupptryck mellan deltagarna då de sitter tillsammans och fyller i enkäten samtidigt.

I föreliggande studie finns inga möjligheter till hjälp för de studenter som eventuellt känner obehag, därför var det extra viktigt att vid skriftlig och muntlig information klargöra att deltagandet är frivilligt och att varje deltagare kan välja att avbryta när som helst under insamlingstillfället utan att det innebär några konsekvenser för den enskilde. Dock kan en deltagare ej återkalla sitt deltagande i efterhand då författarna inte vet vilken enkät som är ifylld av vilken deltagare.

Den insamlade datan har under hela analysprocessen förvarats i ett låst skåp som endast författarna har nyckel till. Konfidentialitet garanterades för alla studenter som valde att delta och inga resultat kan härledas tillbaka till någon enskild deltagare.

Vårdvetenskapliga Etik Nämnden [VEN] gav förslag på förbättringar som beaktades innan studien genomfördes.

Resultat

Sammanfattningsvis har termin två, tre, fyra och sex konsekvent värderat sin studiemiljö högre än termin fem. Termin fyra har det högsta medelvärdet i sammanslagningen av samtliga dimensioner i DREEM vilket innebär att av alla studenter som deltog i studien är studenterna i termin fyra generellt sett mest tillfredsställda med sin studiemiljö. Termin fem har lägst medelpoäng i majoriteten av dimensionerna som tillhör DREEM men också i sammanslagningen av dessa vilket innebär att de är mest missnöjda med sin studiemiljö.

Samtliga deltagare i studien har i de flesta fall skattat alla påståenden i instrumentet som viktigt. De studenter som skattat något påstående som inte viktigt är få och dessa är väldigt utspridda mellan de olika påståendena. Det påstående som sticker ut mest är påståendet *”Det finns bra organisation för stöd till de studenter som känner sig stressade”*, där 13 av samtliga deltagarna (n= 102) inte tycker det är viktigt.

Tabell 2. Medelvärden av DREEM poäng i termin två till sex (n= 102).

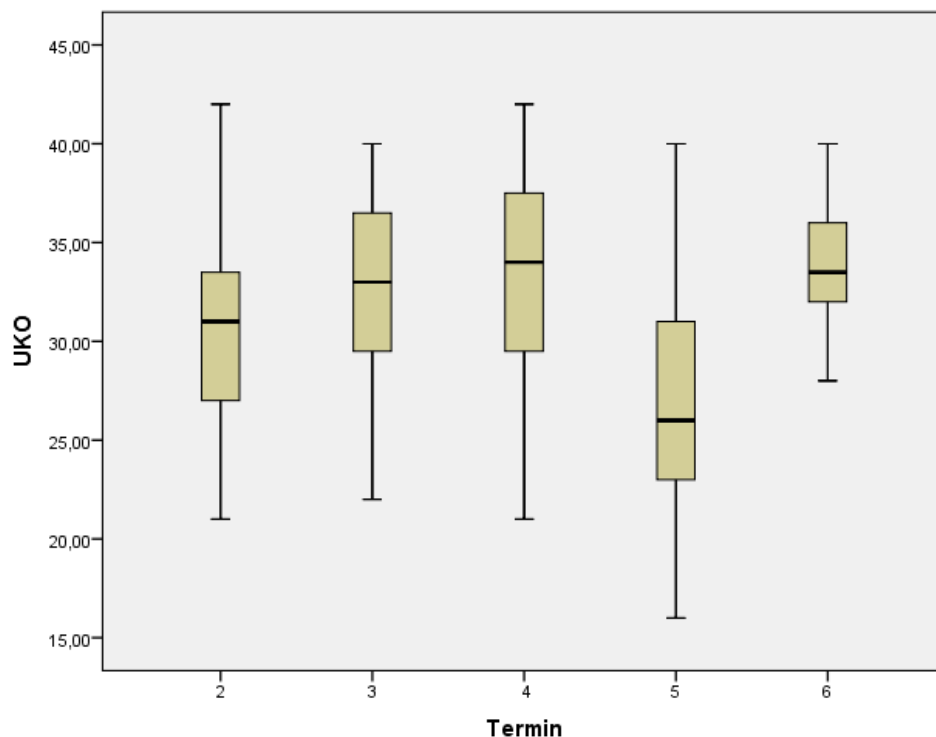
Dimension	Termin 2	Termin 3	Termin 4	Termin 5	Termin 6
Uppfattning av sitt eget lärande	32,4	33,9	32,6	28	33
Uppfattning av kursens organisation	31	32,8	33,3	26,7	33,8
Studentens självuppfattning	23,7	23,9	24,1	21,7	21,3
Uppfattningen av atmosfären i skolan	37,5	36	37,3	31,9	35,6
Uppfattning av studentens sociala liv	21,7	21	21,6	19,1	22,4
Alla dimensioner	146,7	146,4	148,6	127,6	144,4

Uppfattningen av sitt eget lärande

Resultatet av studenternas uppfattning om sitt eget lärande visade överlag att alla studenter har en positiv uppfattning. Majoriteten av terminerna har ett medelvärde mellan 32.4 och 33.9 (Tabell 2) med undantag för termin 5 som har skattat något lägre än de övriga terminerna med ett medelvärde på 28. Studentens motivation och utbildningens krav faller in under denna dimension och genom den öppna formuleringen framkom det att någon student tyckte att studentens egen motivation påverkar studiemiljön. Det framkom också att någon student inte tyckte att det ställdes tillräckligt höga krav, medan några andra studenter upplevde att det var mycket att göra och kände sig stressade.

Uppfattningen av kursens organisation

Termin två, tre, fyra och sex har liknande uppfattning angående kursens organisation (Figur 1), som bland annat tar upp lärarnas kompetens, attityder och förhållningssätt. Termin 6 är den termin som är mest nöjd medan studenterna i termin fem skiljer sig från de övriga terminerna genom att de är mindre nöjda, dock anser dessa studenter fortfarande att kursens organisation är på väg åt rätt håll. I den öppna

Figur 1. Uppfattningen av kursens organisation (UKO)

formuleringen nämndes att lärarnas kompetens, deras sätt att föreläsa och deras tillgänglighet är viktiga faktorer som påverkar studenternas studiemiljö. Det framkom också att några studenter anser att lärarna ser sig själva som högre stående och är nedåtåtande samt att de hade önskat bättre förståelse från en del av lärarna. Anmärkningsvärt är också spridningsmättet i framför allt termin fem (Figur 1). Detta visar ett stort spann av uppfattningar och studenterna tycker väldigt olika, till skillnad mot termin sex där spridningsmättet visar att dessa studenter till stor del delar åsikter.

Studentens självuppfattning

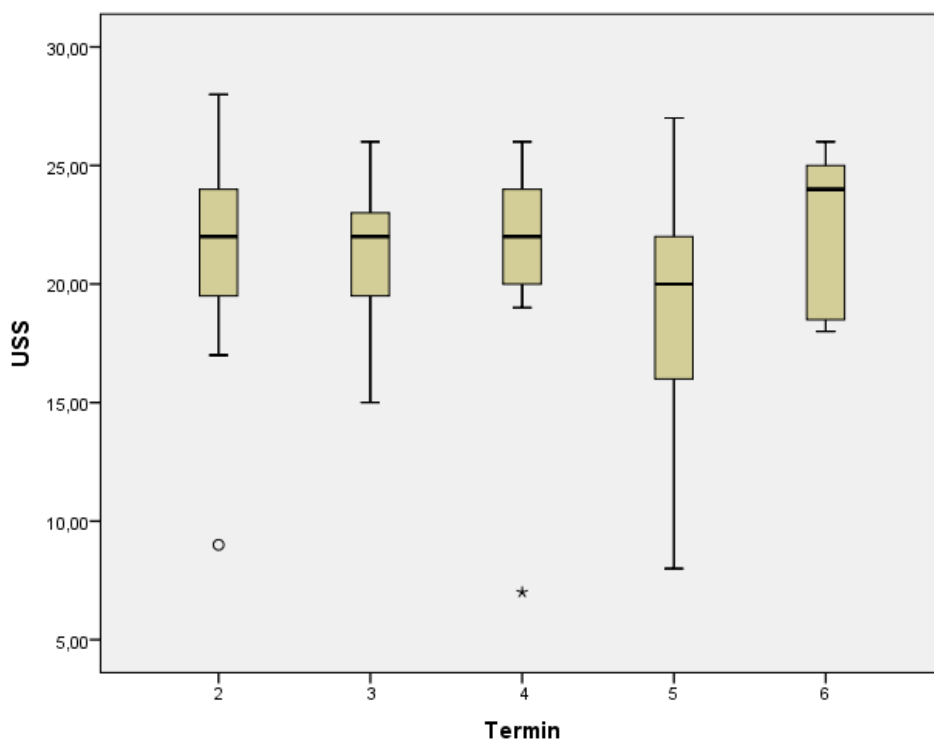
Samtliga terminer har en liknande uppfattning om sin egen självuppfattning och alla lutar åt det positiva hållet då deras medelvärden ligger mellan 21,3 och 24,1 (Tabell 2). Detta innebär att studenterna känner att de utvecklas väl under utbildningen till exempel när det gäller att lösa problem och öka det egna självförtroendet. Studenterna känner också att de får en bra förberedelse för framtiden samt att de faktiskt kommer bli godkända i den kurs de läser. Genom den öppna formuleringen uttryckte flertalet studenter att schemaläggning, information angående litteratur och examinationer påverkade deras studiemiljö. Detta är också faktorer som ingår under denna dimension.

Uppfattningen av atmosfären i skolan

Termin två och fyra delar uppfattningen av atmosfären och de har en bra känsla överlag. Termin tre, fem och sex är också förhållandevis nöjda och har en positiv attityd, dock är termin fem den termin som är minst nöjd. I stort innebär detta resultat att samtliga studenter i allmänhet känner sig lugna i den rådande atmosfären på både skolan och under den verksamhetsförlagda utbildningen. De känner också att atmosfären är motiverande och de upplever en trygghet hos sina studiekamrater.

Uppfattningen av studentens sociala liv

Termin två, tre, fyra och sex är nöjda med sitt sociala liv då deras medelvärden ligger mellan 21 och 22,4 (Tabell 2). Detta innebär bland annat att studenterna i allmänhet är nöjda med sina bostäder, känner att de får stöd vid stressiga perioder i utbildningen samt att deras tillvaro rent socialt fungerar bra. Genom den öppna formuleringen framkom också att studenterna ansåg att det sociala i skolan, att ha

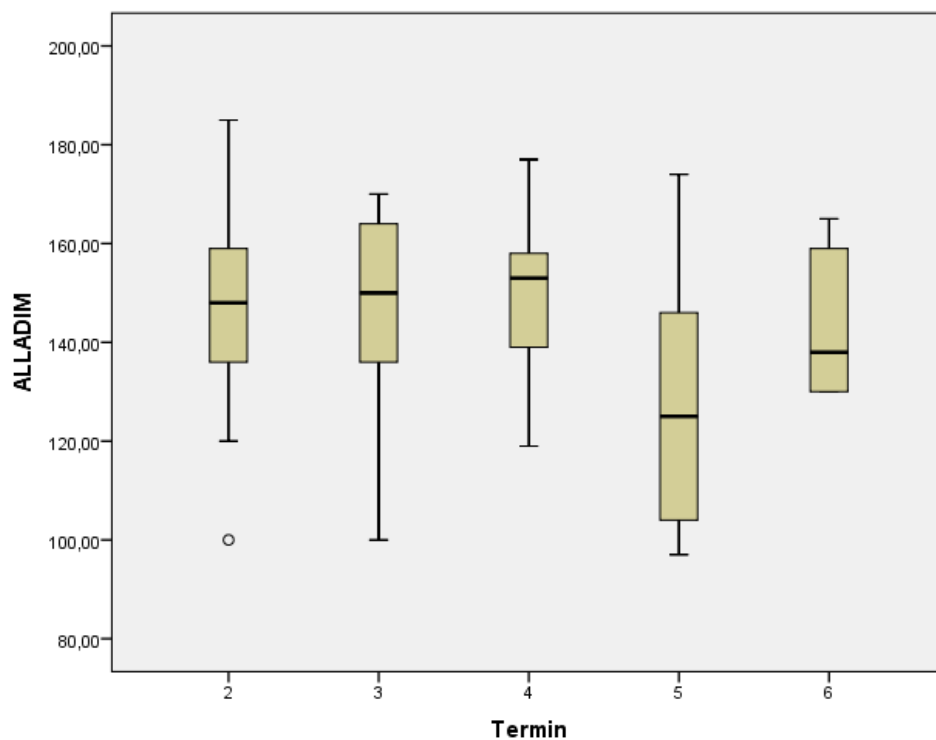

Figur 2. Uppfattningen av studentens sociala liv (USS)

vänner i klassen och bli sedd var en viktig del i deras studiemiljö. Studenterna i termin fem har ett något lägre medelvärde på 19,1 (Tabell 2), de upplever sin situation som något sämre men anser fortfarande att det inte är så illa. I figur 2 framgår det tydligt att studenterna i termin fem har en otroligt stor spridning på svaren vilket pekar på att det finns väldigt många olika åsikter i gruppen. Majoriteten av studenterna i termin fyra är däremot överens om sin uppfattning av sitt sociala liv, dock visar figur 2 att en student har en betydligt lägre uppfattning om detta i förhållande till sina kurskamrater. Även i termin två avviker en student kraftigt från gruppens åsikter.

Alla dimensioner i DREEM

Sammanräkningen av poängen i alla dimensioner visar att samtliga terminer, med undantag för termin fyra, är mer positivt än negativt inställda till utbildningen och studiemiljön i stort (Tabell 2). Termin fyra där emot har ett medelvärde som gör att de hamnar strax ovanför gränsen till utmärkt och är alltså den termin som är mest nöjd med sin studiemiljö.

Figur 3. Samlad summa av poängen i alla dimensioner (ALLADIM)

Sammanställningen i tabell 2 visar att studenterna på utbildningen, oavsett termin, är allmänt nöjda med sin studiemiljö. Sammanställningen visar också på stora skillnader mellan den termin som är mest nöjd (termin fyra) och den termin som är minst nöjd (termin fem). Detta åskådliggörs extra tydligt i figur 3.

Fysisk miljö

De terminerna som har skattat högst medelvärde på de kompletterande frågorna kring den fysiska miljön är termin två (11,5 mv), tre (10,1 mv) och sex (10 mv). Maxpoängen för den fysiska dimensionen är 16 poäng. Detta innebär att studenterna i termin två, tre och sex känner sig mest tillfredsställda med bland annat ventilation, ljus, utrymme i universitetets lokaler samt studentens upplevda motivation i universitetets lokaler. Resultatet visar att de terminerna som är minst nöjda är termin fyra (8,1 mv) och fem (8,8 mv). Genom den öppna formuleringen framkom också att miljöfaktorer så som temperatur, ljud och ljus har en påverkan på studenternas studiemiljö. Några studenter uttryckte också att lokalerna känns trånga och att det inte finns tillräckligt mycket plats avsedd för självstudier.

Diskussion

Resultatdiskussion

En god studiemiljö gör att studenterna presterar bättre och därmed får bättre studieresultat (Frasier, 1998; Bligh & Parsell, 1999), därför är det viktigt att se till att studiemiljön är tillräckligt stöttande och överensstämmer med de önskemål studenterna har. Om inte miljön möter de förväntningar och krav som den enskilda individen har, så ökar risken för att individen inte lyckas att utföra aktiviteten på ett tillfredsställande sätt. Det finns också risk för att individen inte utnyttjar sin fulla kapacitet, vilket i sin tur leder till att individen inte utvecklas genom utförandet av den. Dessa faktorer kan göra att individen inte känner sig motiverad att längre utföra aktiviteten och det blir kanske därför en aktivitet som faller bort ur individens vardag.

Föreliggande studie har visat att studenterna på Arbetsterapeutprogrammet på Lunds Universitet överlag är nöjda med sin rådande studiemiljö. Resultatet visar dock att det finns markanta skillnader i tillfredställelse mellan studenterna i de olika terminerna när det gäller uppfattning av studiemiljön inom samtliga dimensioner som har presenterats.

Uppfattningen av sitt eget lärande

Tidigare studier (Palmgren & Chandratilake, 2011; Till, 2004; Dunne, McAleer & Roff, 2006) pekar ut uppfattningen av sitt eget lärande som den dimension som generellt sett skattas lägst av alla. Detta förklaras som att det är en generell svaghet inom studiemiljöer i allmänhet. Denna förklaring styrks av dimensionernas medelvärden i föreliggande studie då dessa visar att samma dimension har skattats lägst även i denna studie. En orsak till detta kan vara att man som student känner en viss osäkerhet då studenten befinner sig i ett kontinuerligt lärande och hela tiden utvecklas. Det är då viktigt med feedback för att studenterna ska känna sig tryggare i sin utveckling. Feedback fungerar som en bekräftelse på att de utvecklas åt rätt håll, alternativt som en fingervisning mot vad de behöver göra för att komma på rätt spår i sin utbildning.

Studenterna i termin fem på Arbetsterapeutprogrammet börjar närma sig slutet av sin utbildning vilket innebär att prestationskraven blir högre och högre. Detta kan också tänkas skapa en negativ anda hos vissa studenter, vilket kan förklara deras låga medelpoäng i denna dimension. När kraven på god prestation är hög är nog behovet av en välfungerande och organiserad kurs väldigt stort. Om kursen då är rörig, föreläsningar uteblir eller om kurslitteratur saknas så kan tänkas att reaktionerna blir starkare än om kraven från utbildningen var lite lägre, som de är i till exempel termin två eller

tre. Värt att beakta är också gruppens dynamik, då gruppmedlemmar påverkar och påverkas av varandra, och gruppsyck är ett allmänt vanligt förekommande fenomen. Genom detta blir det lätt en negativ spiral av missnöjdhet och dålig attityd vilket kan vara en orsak till en dålig uppfattning av studiemiljön.

Medelpoängen i föreliggande studie visar att termin sex upplever en mycket god uppfattning om sitt eget lärande. Detta kan till exempel bero på att dessa studenter, under deltagandet i studien, jobbade med sina kandidatuppsatser och alltså hade stort egenansvar och stor frihet när det gällde deras studier och lärande. Studenterna var i slutfasen av sin utbildning och det kan tänkas att engagemanget för att göra ett gott arbete, och därmed säkerställa sin examen, var stort.

Uppfattningen av kursens organisation

Studenterna i termin fem har skattat sin studiemiljö som relativt låg, framför allt i uppfattningen av kursens organisation, där deras medelvärde ligger betydligt lägre än hos de övriga terminerna. Resultatet i föreliggande studie, gällande termin fem, kan tänkas bero på olika anledningar, till exempel kan eventuell omorganisation i programmet och revidering av kursupplägg tänkas skapa oro och förvirring för studenterna. Detta upplevdes även som ett problem för studenterna i en studie gjord av Till (2005). Flera deltagare i studien deltog även i fokusgrupper där de uttryckte att de kände sig som "försökskaniner" för nya kursupplägg med mera, vilket skapade en missnöjdhet.

I en studie där författarna utöver instrumentet DREEM lagt till frågan "*If you could change three things about medical school, what would they be?*" (Henning, Shulruf, Hawken & Pinnock, 2011, s.83) framkom i resultatet bland annat att studenterna ansåg att de saknade stöd och empati från lärarna. Liknande åsikter uttrycktes av några studenter i föreliggande studie där de upplevde en nedlåtande och oförstående attityd hos vissa lärare, även lärarnas otillgänglighet uttrycktes som ett stort problem. Detta beror antagligen på enskilda studenters relationer till vissa lärare, till exempel om en student har haft meningsskiljaktigheter med eller känt sig orättvist behandlad av en viss lärare kan detta spegla studentens allmänna åsikt kring detta. Dåliga erfarenheter av lärarledda moment etcetera kan också påverka studentens uppfattning av läraren.

Studentens självuppfattning

Genom analysen av den öppna formuleringen framkom det att en del studenter tycker att kraven på utbildningen är för höga medan andra tycker att de är för låga. Studenterna ansåg också att det var

stressigt i perioder. En persons aktivitetsutförande är beroende på bland annat de krav som ställs (Kielhofner, 2007) då krav som motsvarar individens kapacitet oftast generar bättre motivation. Vid planering och utformning av en kurs kan det vara svårt att göra en övervägning och hitta en balans som motsvarar alla studenters krav, därför är det lätt att någon student blir missnöjd.

Uppfattningen av atmosfären i skolan

Samtliga terminer har uttryckt en bra känsla överlag och en positiv attityd kring atmosfären i skolan. Det positiva resultatet innebär att studenterna upplever en lugn och trygg atmosfär under framför allt gruppaktiviteter så som seminarier och grupparbeten. En teori om vad detta kan bero på är att gruppaktiviteter kanske är något som introduceras väldigt tidigt i utbildningen. Om detta dessutom utövas regelbundet kan det kanske skapa en sammanhållning i klassen, och därmed också en trygghet, vilket i sin tur gör att atmosfären kan upplevas som mer positiv och lugn. De upplever också att atmosfären på skolan och under VFU:n motiverar dem till att lära. Att vara ute på VFU brukar upplevas som ett positivt avbrott i studierna och ger dessutom ett, oftast, välbehövt miljöombyte. Dessa omständigheter kan ha en positiv inverkan på deltagarnas svar.

Uppfattningen av studentens sociala liv.

Tidigare studier visar på att det är just uppfattningen om studentens sociala liv som studenter upplever som minst problematisk (Till, 2005). Resultatet i föreliggande studie visade att termin sex upplevde ett gott liv socialt, detta kan ha ett samband med friheten i lärandet, som beskrivs tidigare i diskussionen, i och med att studenterna själva kunde planera sin tid och därmed även forma sin fritid på ett mer flexibelt sätt än tidigare då obligatoriska moment kunde komma i vägen.

Alla dimensioner i DREEM

I föreliggande studie har termin fem det lägsta medelvärdet (125mv/200p) i sammanslagningen av dimensionerna. En teori om varför det ser så ut kan vara att till skillnad mot en ny student på programmet kanske en student i termin fem vågar ta för sig mer och därmed också vågar kräva mer. Högre personliga krav kan skapa en allmän negativitet och missnöjdhet då besvikelsen över att inte få sina förväntningar uppfyllda riskerar att bli hög. Detta påvisas även i en studie gjord av Till (2005) där studenterna på ett kiropraktikprogram i Kanada fick fylla i DREEM två gånger direkt efter varandra, den första gången fick de skatta deras upplevelse av det rådande studieklimatet,

andra gången fick de fylla i enkäten med utgångspunkt i hur de önskar att deras studieklimat skulle vara, alltså deras ideal klimat. Resultatet visade att studenterna i termin fem och sex hade högre förväntningar och önskemål än de övriga terminerna, samtidigt var de minst tillfredställda med sin studiemiljö. Alltså var det de studenter som upplevde mest problem, som också hade störst förväntningar, medan de lägre terminerna hade lägre förväntningar men var å andra sidan betydligt mer nöjda. I Tills studie framkom det att studenterna som gick det tredje och sista året av utbildningen (termin fem och sex) hade ett extremt lågt medelvärde (78mv/200p) i jämförelse med de övriga läsåren. Trots att skillnaden i uppfattning mellan femtetermins studenterna i föreliggande studie och kiropraktikstudenterna är stor så kan en parallell fortfarande dras. I båda studierna framkom det att studenterna som går termin fem är mer missnöjda med sin studiemiljö än sina studiekamrater i de övriga läsåren. För att bekräfta att detta är ett eventuellt mönster bör uppföljningar och fler studier göras.

I föreliggande studie framkom det också att termin fyra var den termin som var mest tillfredställd med utbildningen i stort. En anledning till detta kan vara att de antagligen har lägre krav och förväntningar (Till, 2005), vilket gör att det blir lättare att tillmötesgå dem. Detta i sin tur skapar en mer positiv attityd och upplevelse hos dessa studenter. Det kan också vara så att kursen har reviderats utifrån tidigare kursutvärderingar och därför bättre möter studenternas önskemål och krav. Det som också kan ha påverkat resultatet är att samtliga deltagare i termin fyra var ute på verksamhetsförlagd utbildning i samband med deltagandet i studien.

Som tidigare sagts så kan personens vilja och motivation till aktivitet, i det här fallet studier, lätt påverkas och kanske försämras om miljön inte tillgodoser de individuella förväntningarna (Kielhofner, 2007). Eftersom motivation är en av de viktigaste förutsättningarna för ett tillfredställande aktivitetsutförande så är detta en viktig aspekt att lägga tyngd på. Värt att tänka på är dock att studenternas förväntningar och önskemål inte alltid är rimliga eller möjliga att tillmötesgå. Nästa fråga att ställa sig är då varför vissa studenter har högre förväntningar och krav än andra, så pass höga att utbildningen inte kan tillmötesgå dem? Författarnas tankar kring detta är främst att förväntningarna styrs av tidigare erfarenheter, samhällets förmedlade syn på högskole- och universitetsstudier, rykten kring universitetet i sig samt utbildningens/universitetets marknadsföring. Det sistnämnda kan nog vara mest frustrerande och provocerande om det är så att utbildningen eller universitetet marknadsför sig på ett speciellt sätt men sen inte kan leva upp till den bild som de själva har skapat.

Den fysiska dimensionen

I en studie gjord av Jakobsson, Danielsen & Edgren (2011) framkom det att studenterna som deltog i studien räknade upp klassrum, grupprum och självstudie rum som andra faktorer de anser påverkar studiemiljön. Genom den öppna formuleringen i föreliggande studie framkom det bland annat att studenterna ansåg att fysiska faktorer så som ljud, ljus och lokaler är faktorer som påverkar studiemiljön. De upplever framför allt en brist på lokalutrymme vilket påverkar deras uppfattning av studiemiljön negativt.

Studenterna i termin sex upplevde en god fysisk studiemiljö, detta kan åter igen bero på en större frihet i studierna och därmed större valmöjlighet i var de ville sitta och jobba med uppsatserna. Hemmamiljön antar författarna i de flesta fall upplevs som en positivare studiemiljö än universitetets lokaler och det kan tänkas att en del av uppsatsskrivandet skedde i hemmet, vilket dock inte är undersökt i denna studie. Även själva valmöjligheten i var studenterna kan sitta och skriva, likaså en varierande studiemiljö, kan tänkas upplevas som positiv. En annan anledning kan vara att studenterna i termin sex nu är så pass vana vid miljön i universitetets lokaler att den upplevs som god. Vissa studenter har kanske inte heller något att jämföra med om det till exempel är så att de inte har erfarenhet från något annat universitet eller andra utbildningslokaler på högre nivå.

Metoddiskussion

Det positiva med metodvalet i denna studie var att kunna gå ut till stora grupper och därmed samla in mycket data på en gång. Deltagarna kunde sitta och fylla i enkäterna i lugn och ro och det var lättare att vara anonym vid en enkät än vid till exempel en intervju.

Det negativa med denna metod är att både pappersenkäter samt web baserad enkät användes. Detta skapade större möjligheter att få deltagare, men en web baserad enkät var lättare att förbise än om ett personligt besök gjordes. Författarna har fått bra deltagande vid de tillfällen då enkäterna lämnades ut i pappersformat. Dock har författarna reflekterat kring hur de rådande yttre faktorerna, så som tid på dagen, schema, lunchrast etcetera, eventuellt påverkade hur deltagaren fyllde i enkäten. Vi kan tänka oss att deltagarna eventuellt kände stress och då fyllde i enkäten hastigt och slarvigt på grund av till exempel att andra fyllde i enkäten snabbare eller att de hade bråttom till nästa föreläsning.

Ejlertsson (2005) rekommenderar att en ordentlig introduktion ges till deltagarna innan enkäterna delas ut och det var författarna noga med att anamma. Vid introduktionen vid de olika datainsamlingstillfällena delgavs alla deltagare samma information. Detta gör att alla studenter fick samma förutsättningar att svara på de olika påståendena utifrån sina egna åsikter. De studenter som deltog via web enkät fick i mailet, förutom enkäterna, också en kort introduktion samt samma informationsbrev bifogat som de övriga deltagarna också fick. Förfarandet har genom detta medverkat till att upprätthålla validiteten samt reliabiliteten.

Studien blev dessutom mer trovärdig eftersom datainsamlingen genomfördes med hjälp av ett standardiserat instrument som redan har validitets- samt reliabilitetstestats med godkända resultat. Till instrumentet finns också en guide till hur resultaten ska tolkas, då denna ej tidigare har blivit översatt till svenska valde författarna att göra en egen översättning. Detta för att förenkla dels författarnas egen tolkning under resultatanalysen men också för att läsaren enkelt ska kunna förstå resultatet. Värt att notera är dock att dessa översättningar kanske inte är helt korrekta, men författarna anser dock att de är dugliga. Författarna tycker att det är mycket viktigt att en standardiserad översättning av guiden blir gjord. Utan en standardiserad översättning så ökar risken för feltolkningar då det kan bli så att olika författare till olika studier alla ska översätta från engelska till svenska. Om guiden får olika översättningar kan resultaten tolkas olika.

Författarna var noga med att inte blanda in de kompletterande frågorna kring den fysiska miljön i DREEM utan har gjort en tydlig skillnad på dessa. Detta för att upprätthålla validiteten och reliabiliteten i instrumentet då ändringar eller tillägg skadar standardiseringen.

Den urvalsgrupp som valdes ut är alla studenter i termin två till och med termin sex på programmet. Anledningen till att studenter i termin ett valdes bort är att författarna bedömde att de inte hade tillräckligt mycket erfarenhet av programmet, och därmed hade haft svårare att relatera till påståendena i instrumentet. Då påståendena var så ingående och omfattande tror författarna att det hade blivit svårt för dessa studenter att ge svar som verkligen var baserade på deras uppfattning. Risken hade varit stor att om deltagarna inte kunde relatera till påståendena antingen hade hoppat över att svara eller gissat sig fram till svar, vilket i sin tur hade påverkat resultatet eftersom svar baserade på gissningar hade gett falsk data.

Något som också skulle kunna påverka resultatet är hur studenterna tolkade de olika påståendena. Vissa påståenden var formulerade på sådant sätt att deltagarna kunde tolka dessa på olika sätt. Frågan var då hur detta påverkade resultatet när författarna senare analyserade den data de samlat in. Det varierande antalet deltagare i de olika terminerna, framför allt med tanke på det låga deltagandet i termin sex, kan också eventuellt ha en inverkan på resultatet eftersom det blir en så pass liten del av klassen som fick representera hela gruppen.

Frågor väcktes kring hur målgruppen kan fångas upp och inspireras till deltagande i studien. Personliga besök verkade vara ett effektivare sätt och genererar dessutom fler deltagare till studien. Något som dock kan påverka resultatet nämnvärt var att deltagarna hade möjlighet att svara på enkäten två gånger då webbenkäten mailades ut till samtliga studenter i varje termin. Det finns egentligen inget som hindrade en deltagare som svarade på enkäten vid den personliga utlämningen att svara på samma enkät igen via webben. Författarna tror inte att risken för att detta var så stor men kan å andra sidan inte heller garantera att det inte skedde.

Det vi kan tänka oss är att den svenska versionen av DREEM- instrumentet skulle kunna förenklas och förtydligas, samt att vissa påståenden kanske borde omformuleras eller tas bort med tanke på att de kanske inte är helt relevanta i den rådande kulturen i Sverige. Författarna har också reflekterat över att DREEM- instrumentet kan vara för omfattande vilket kan leda till att vissa deltagare kanske tröttnar och inte fullföljer deltagandet alternativt inte orkar bry sig om vad de fyller i vilket i sin tur ger ett felaktigt resultat.

Den öppna formuleringen som avslutade enkäten var det inte många av deltagarna som svarade på, i snitt var det fyra till fem personer per termin. En anledning till att det var så pass få studenter som svarade kan vara att instrumentet var så pass omfattande att undersökningspersonerna inte tyckte det fanns fler faktorer som behövde läggas till i slutet av enkäten. Det kan också vara hända att eftersom det var sista delen på en ganska lång och omfattande enkät så fanns det helt enkelt inte

ork till att svara. Trots att det var få deltagare som faktiskt svarade på den öppna formuleringen var de svar som kom in väldigt värdefulla då de gav en bättre förståelse och styrke det övriga resultatet. Det var såklart önsvärt att fler åsikter hade lyfts fram under denna formulering då det hade varit positivt för studien. Författarna anser dock att den låga svarsfrekvensen inte har någon större negativ inverkan på studiens resultat.

För att skapa en större förståelse för studenternas uppfattning och åsikter kan intervjuer av deltagarna vara ett bra komplement till DREEM- enkäten. Detta skapar möjligheter för studenterna att uttrycka sig och förklara varför de har skattat sin studiemiljö som de har gjort. På så vis kan en tydligare bild av varför vissa områden anses som problematiska skapas. Så som föreliggande studie genomfördes fick författarna en klar bild av hur deltagarna uppfattade sin studiemiljö, men inte varför. Detta är en viktig aspekt som hade tillfört ytterligare djup, och en mer grundad diskussion kring resultatet.

Författarna upplever urvalet som relevant för denna studie och tror inte att ett större antal deltagare hade kunnat påverka resultatet nämnvärt. Författarna valde att genomföra datainsamlingen på de terminer som de ansåg kunde tillföra någonting till studien.

Användning av studiens resultat

Resultatet av föreliggande studie kan med fördel användas som vägvisare för att peka ut de aspekter av studiemiljön som upplevdes som mest problematiska, till exempel kursens organisation och uppfattningen av sitt eget lärande. Resultatet kan också ligga till grund för den bedömning som görs för framtida förbättringar. Även om resultatet ändå pekade på en allmänt positiv uppfattning finns det fortfarande utrymme för förbättringar. De förbättringar som eventuellt görs behöver senare utvärderas och då kan resultatet jämföras med föreliggande studie för att se om studenterna upplever förbättring eller inte.

Då resultatet visade på en så pass positiv uppfattning från studenterna kan resultatet kanske användas som marknadsföring av programmet vid till exempel olika skolmässor etcetera för att locka nya studenter till utbildningen.

Behov av fortsatt forskning

Ett flertal studier har gjorts för att undersöka studiemiljön på olika vårdvetenskapliga utbildningar, varav endast en studie har gjorts på ett arbetsterapeutiskt program (Brown, Williams & Lynch, 2011). Föreliggande studie är den första studien som undersöker studiemiljön på ett arbetsterapeutiskt program i Sverige. För att undersöka om resultatet från studien endast var en tillfällighet eller om eventuella mönster kan bekräftas bör en eller flera uppföljningar göras. Lämplig metod för detta skulle vara en enkätundersökning, men för att få en djupare förståelse för de resultat som framställs kan intervjuer av ett urval deltagare vara ett bra komplement. På så sätt blir det tydligt varför deltagarna skattar som de gör vilket skapar ett starkare resultat och möjliggör en djupare diskussion.

Författarna till studien hade inte möjlighet att undersöka och jämföra flera program samtidigt, detta är dock något som kan vara aktuellt i framtida studier för att på så sätt kunna relatera resultaten till varandra. Det vore också intressant att undersöka uppfattningen av studiemiljön i olika vårdvetenskapliga utbildningar som nyttjar samma lokaler, detta för att undersöka och åskådliggöra de eventuella likheter och skillnader som finns. Författarna anser också att det finns ett stort behov av fortsatta studier inom området och i Sverige, då dessa i nuläget är underrepresenterade.

Konklusion

Studiens resultat visar att arbetsterapeutstudenterna på Lunds Universitet har en god uppfattning om och är relativt nöjda med sin studiemiljö. Det studenterna upplever som mest problematiskt är deras eget lärande. Studenternas uppfattning pekar dock på en positiv upplevelse överlag, vilket innebär att trots att det är det största problemområdet med lägst skattning så är studenterna ändå förhållandevis nöjda. Terminen som är mest missnöjd med sin studiemiljö överlag är termin fem. Termin fyra är den termin som är mest tillfredställd med studiemiljön.

För att kunna fortsätta förbättra en läroplan är det viktigt att regelbundet utvärdera studiemiljön för att få en bred överblick över hur den rådande uppfattningen ser ut för att i ett senare skede kunna genomföra förbättringar om så krävs och öka kvaliteten på programmet. Goda studieresultat och en god kvalitet på utbildningen gör att nyexaminerade arbetsterapeuter blir bättre förberedda inför arbetslivet och detta bidrar i förlängningen till en ökad yrkesstatus.

Referenslista

Arbetsmiljöverket. (2010). *Skolan*. Hämtad november, 16, 2012 från

www.av.se/teman/skolan/

Bligh, J. & Parsell, G. (1999). Research in medical education: finding its place. *Medical Education* 33:162-163.

Brown, T., Williams, B & Lynch, M. (2011). The Australian DREEM: evaluating student perceptions of academic learning environments within eight health science courses. *International Journal of Medical Education*. 2:94-101.

Christiansen, C. & Baum, C. (2005). *Occupational Therapy Performance, Participation, and Well-Being*. 3rd Edition. Thorofare, NJ: SLACK Incorporated.

Dahmström, K. (1996). *Från datainsamling till rapport – att göra en statistisk undersökning* (2:a uppl.). Studentlitteratur, Lund.

Dunne, F., McAleer, S & Roff, S. (2006). Assessment of the undergraduate medical education environment in a large UK medical school. *Health Education Journal* 65:149-158.

Ejlertsson, G. (2005) *Enkäten i praktiken – En handbok i enkätmetodik* (2:a uppl.). Studentlitteratur, Lund.

Frasier, B. (1998). Science Learning Environments: Assessment, Effects and Determinants. *International handbook of science education* 527-564. Dordrecht, The Netherlands: Kluwer.

Henning, MA., Shulruf, B., Hawken, SJ. & Pinnock, R. (2011). Changing the learning environment: the medical student voice. *The Clinical Teacher* 8: 83-87.

Högskoleverket. (2011). *Begrepp och definitioner*. Hämtad november, 16, 2012 från

<http://www.hsv.se/statistik/statistikomhogskolan/begreppochdefinitioner.4.6df71dcd1157e4305158000859.html>

Jakobsson, U., Danielsen, N. & Edgren, G. (2011) Psychometric evaluation of the Dundee Ready Educationa Environment Measure: Swedish Version. *Medical Teacher* 33:267-274.

Jiffrey, M., McAller, S., Fernando, S. & Marasinghe, R. (2005) Using the DREEM questionnaire to gather baseline information on an evolving medical school in Sri Lanka. *Medical Teacher* 27:348-352.

Kielhofner, G. (2007). *Model of human occupation: theory and application*. (4. ed.) Baltimore, MD: Lippincott Williams & Wilkins.

Letts, L., Rigby, P. & Stewart, D. (red.) (2003). *Using environments to enable occupational performance*. Thorofare, N.J.: Slack.

Mayya, S. & Roff, S. (2004) Students' perceptions of educational environment: a comparison of academic achievers and under-achievers at Kasturba Medical College, India. *Education for Health*, 17:280-291.

Palmgren, P. & Chandratilake, M. (2011). Perception of Educational Environment Among Undergraduate Students in a Chiropractic Training Institution. *The Journal of Chiropractic Education* 25:151-163.

Persson, D., Erlandsson, L.-K., Eklund, M., & Iwarsson, S. (2001). Value Dimensions, Meaning, and Complexity in Human Occupation - A Tentative Structure for Analysis. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy* 8:7-18.

Roff, S., McAleer, S., Harden, RM., Al- Qahtani, M., Ahmed, AU., Deza, H., Groenen, G. & Primparyon, P. (1997). Development and validation of the Dundee Ready Education Environment Measure (DREEM). *Medical Teacher* 19:295-299.

Roff, S. (2005). The Dundee Ready Education Environment Measure (DREEM) – generic instrument for measuring students' perceptions of under graduate health professions curricula. *Medical Teacher* 27:322-325.

SFS 1977:1160. *Arbetsmiljölagen*. Stockholm: Riksdagen.

Till, H. (2004) Identifying the perceived weakness of a new curriculum by means of the Dundee Ready Educational Environment Measure (DREEM) Inventory. *Medical teacher*, 2639-35.

Till, H. (2005). Climate studies: can students' perceptions of the ideal educational environment be of use for institutional planning and resource utilization? *Medical Teacher* 27:332-337

Wahlgren, L. (2008). *SPSS steg för steg*. (2., [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Townsend, E. & Polatajko, H. (2007). *Enabling Occupation II: Advancing an occupational therapy vision for health, well-being & justice through occupation*. CAOT Publications ACE: Ottawa, Ontario.

Wilcock, A.A. (2006). *An occupational perspective of health*. (2. ed.) Thorofare, N.J.: Slack.

World Health Organization, (2001). *International classification of functioning, disability and health: ICF : short version*. Geneva: World Health Organization.

Bilagor

Bilaga 1: Kompletterande enkät – fysisk dimension

IH = Instämmer helt, **ID** = Instämmer delvis, **O** = Osäker, **II** = Instämmer inte,
IAI = Instämmer absolut inte
Ange också om påståendet är viktigt, **V** = Viktigt, **IV** = Inte viktigt

1. Jag känner mig motiverad till mina studier när jag befinner mig i universitetets lokaler.	IH	ID	O	II	IAI	V	IV
2. Det finns gott om utrymme för självstudier på universitetet	IH	ID	O	II	IAI	V	IV
3. Ljussättningen i lokalerna är i allmänhet tillfredställande	IH	ID	O	II	IAI	V	IV
4. Ventilationen i lokalerna är i allmänhet tillfredställande	IH	ID	O	II	IAI	V	IV

Tack för din medverkan!

Med vänliga hälsningar
Maria & Malin